

KÉPEINKHEZ.

Shylock és Jessika.

(Képpel a 340. lapon.)

A *Velencei Kalmár* főalakja áll előttünk. Shylock, a zsidó, a kigúnyolt, lábbal taposott tözsér, kiben iszonyatos bosszúra forr az epe elnyomói ellen s ki ellenségének elevenen kimetszett húsával akarja bosszúját lehűteni. Ismeretes a történet, hogy Antoniótól a kölesünadott háromezer tallérért egy font húst követel ennek testéből. Minek ez a hús? kérdik tőle.

„Halat fogni vele“ feleli. „Ha mást nem, bosszúmat fogja táplálni. Ő meggyalázott engem, félmilliótól elűtött, vesztésememet kacagta, nyereségemet gúnyolta, népemet gyalázta, üzletemet rontotta, barátaimat elesébitotta, elleneimet rám ingerelte. S mi oka van erre? Zsidó vagyok. Hát nincs a zsidónak szeme? Nincs a zsidónak keze, tagja, termete, érzéke, hajlandósága, szenvedélye? Ha megszártok lennünket, nem vérzünk? Ha csiklandótok, nem nevetünk? Ha megmérgezték, nem meghalunk? S ha megsértetek, ne bosszúljuk meg magunkat? . . .“

Így jellemzi magát, népét és elleneit Shylock. S a vastag igazságtalanság alatt ácsillámlik egy kis igazság is. De a rút vonások közt, melyek e vérszomjazót jellemzik, van egy megható, szép is: leányához, Jessikához való szerete, kit a keresztyének tőle elesébitanak. Képünk a szerető apát ábrázolja, a mint üzleti dolgai után indulva, leányától bucsút vesz. De ennek „pokollá vált“ már az apai ház s néhánypere múlva el fogja azt hagyni keresztyén eszébitőjével. És Shylock elveszti mindenét, bosszúját, vagyonát, leányát, még vallását is.

Lear és a Bolond.

(Képpel a 341. lapon.)

A halhatatlan brit költő legelragadóbb drámáinak egyikét illusztrálja a gyönyörű olajfestmény, melynek másolatát egy sikerült fametszetben bemutatjuk. Lear király tragédiája ez, azé a szegény királyé, ki aggságában a szép szavak esájának hódolva, birodalmát mézes szavú, hízegő leányai: Goneril és Regán közt osztotta föl, míg harmadik leányát, a bájos Cordeliát, ki csak „hallgat és szeret s nem tudja szívét ajkára venni“, hogy szeretetét édes szavakkal bizonyítgassa — eltaszította. A boldogtalan király csak akkor tudja meg, mit cselekedett, mikor szépszavú leányai elűzik őt magoktól, ki a viharos éjszakákba, a fürgeteg bömböléseibe, törött testtel, éjborította lélekkel, megőrülve, csupán hűséges *Bolondja* kíséretében, ki ura elborult szellemét hasztalan iparkodik földeríteni.

Shakspeare nem jelölte ki egyenesen a *Lear királyban* a művész által itt ábrázolt jelenetet; de ez mégis tökéletesen talál a tragédiára, mely éppen azért olyan rendkívüli mestermű, hogy alakjait minden olyan helyzetbe is bele tudjuk képzelni, a mely a drámában elő sem fordul. Azért Shakspeare alakjai, bármennyire legyenek is a regék kódéba burkolva, oly igazi husból és vérből való személyek, hogy élökként lépnek ki a dráma szűk keretéből s száz meg száz új helyzetben jelennek meg képzeletünk előtt. Így a festő által ábrázolt jelenet is a *Lear király* összbnyomásának oly lélektani kifolyása, hogy teljesen beleillik a tragédiába, melynek egyik legmegkapóbb jelenetét látszik képezni.

Az agg király, a sors csapásai alatt kimondhatatlanul szenvedve, őrlőten bolyong a pusztaságban. Kísérője az őrlő királynak a — Bolond. Zivatar, iszonytató fürgeteg teszi még komorabbá az aggastyán rettenetes sorát. A költő elragadó szavakkal írja le ezt; ám a festőnek más eszközei vannak a leírásához, hogy a lélektani mozzanatokat szemünk elé állítsa. A csodálatos költeménynek egymástól leginkább elütő két alakja van a lehető legkisebb térre elibünk varázsolva. A beteg, agg király, fején repkény-koszorúval — „minden ízében király!“ mondja magáról akaratlan kegyetlen ironiával — merev tekinettel, bizonytalan kézzel tapogatózik maga körül. A Bolond — a bohó élcek kifogyhatatlan mestere — arcán a meghatottság és szájalom kifejezésével — lázasan szorítja magához és részvéttel s szeretettel csókolja meg őrlő urát. Szemében könny csillog — szokatlan vendég! — s görcsösen szorítja kezét szívére, mely most úgy el van telve bánattal! A csillámló jó kedvnek, a sziporkázó élceknek vége már. A királyi koronát elsöpörte a sors, s a csörgősipka is elvesztette vele jelentőségét. A tisztán emberi érzet lép előtérbe a két tragikai alakban, s ezzel a kép megfelelt a tragédia céljának.

A kis virágszedők.

(Képpel a 344. lapon.)

Övök a világ, épp úgy, mint az isten-ember szava szerint a mennyeknek országa. Gondot, bánatot kicsiny keblök még nem ismer, de szívecskejük annál fogékonyabb az ártatlan örömekre. A felnőtt komor ember, az érzelmek ezernyi változatán átesve, nem tudja elképzelni, hogy ez az áldott apróság mikép tud olyan szépen elmulatni egész álló nap, mit tud összezevegni egymással, semmit sem ismerve bár életből, természetből, nagyvilágból? Óh, de igen; ismerik az életből az örömet, a természetből édes testvérök a mosoly, a nagyvilágból? egy egész kis világ szorult fejecskejébe, tündérvilág, melynek csodáit olykor egy-egy nem várt, meglepő, böleket is zavarba ejtő kérdéssel leplezik le. Miért kék ez a virág? miért fehér emez? miért zöld a méző? mit csinál a jó istenke ott tenn a kék menyorszámban? miért esörge-dez a patak, dalol a madár? Ki tudná azt nekik megmondani? De ők okosabbak, mint mi vének, kik évezredek óta törjük mindezen a fejünket. Ha nem kapták meg a feleletet, nem törődnek többé a kérdéssel, hanem örömmel hallgatják a madárdalt, patak csevegését, jámborúlimádkoznak az istenkéhez, élvezik a szép zöld mezőt s tépdelik a tarka virágokat. Hiszen mindez olyan jó, olyan édes! És mi elmosolyodunk bohó kedvteléseiken s szinte száunkozunk éretlenségükön. Boldogok ők, kik nem tanultak még annyit az életből, hogy mi rajtunk szánozzanak!

A koldus-gyermek.

(Képpel a 345. lapon.)

Szegény kis fiú, alig nőtt még meg annyira, hogy egyedül elereszthessék az utcára, s már magának kell utána látnia, hogy betevő falatja legyen. Didergő testét csaknem félig meztelen hagyja a foszladozott gúnya, melyet isten nevében vetett rá valaki. Olyan ártatlan, jámbor szemekkel tud alamizsnát kérni még akkor is, ha félelem vagy szemérem torkán fojtja a könyörgő szót. Kalapiját levéve, botjára támaszkodva néz a járókelőkre, hogy melyik szánja meg s ad neki valamit, hogy éhét csillapíthassa. De hányan sietnek el mellette, közömbösen, rá sem ügyelve, s hányan vannak, a kik még össze is szidják szegénykét, hogy élni merészel! Mit tehet ő róla, hogy a világon van? Hiszen ő nem bánt senkit, csak egy kis kenyeret vagy egy fillért adnak neki — hiszen a porban esüsző féreg is azon iparkodik, hogy megélhessen. Ha ez a gyermek el tudná beszélni szenvedéseit, ha elmondhatná, hogy mi történt már vele ebben a rövid életben — megszegyenitené talán a fájdalmas valósággal, a költők leggazdagabb fantáziáját. „Adjatok, adjatok!“ hiszen azzal a kis ennyivalóval senki sem lesz szegényebb!

Hiúz-vadászat Erdélyben.

(Képpel a 348. és 349. lapon.)

Az európai kontinens hegyi erdeiben a kevés nagyobb vad között itt-ott előfordul még a hiúz. A Svájc legsűrűbb, elhagyatottabb szakadékaiban, valamint Erdély leghegyesebb részeiben tartózkodik; gyakrabban fordul azonban még elő Oroszországban, Svéd- és Norvégországban; Németországban pedig már több mint 30 éve kiirtották s azóta nem is láttak ott szabadon élő példányt.

E ritka vad egy példányának elejtését ábrázolja képünk szemtanú rajza szerint. Erdélyben történt, pár éve báró T. vadászterületén, az oláh határ közelében. Az erdőmester egyszer egy széttepett őzbakot talált egy helyen az úgynevezett „király-tölgy“ alatt, s mellette a vadmacskához hasonló nyomot. A vadászok azonban fölismerték a hiúz nyomát s hozzá is fogtak a vad fölhajtasához. Vadászokat és kerülőket — összesen 7 embert — állítottak föl, s az erdőmester elfoglalta helyét. Éppen jelt akart adni a kúrttel a hajtás megkezdésére, midőn kutyája hirtelen neki futott egy fának s dühösen kezdett jelt adni. Az erdőmester, figyelmessé téve, föltekintett s a hiúzt az egyik ágon leselkedő állásban ellapúlva látta, hátrafektetett fülekkel, igazi gonosz tekintettel méregetve a dühöngő kutyát. Az erdőmester gyorsan archoz fogta fegyverét, célzott s a hiúz földre bukott. A kutya, a nélkül, hogy gazdája megakadályozhatta volna, bősziul rohant ellenére; de csúfosan megjárta, mert a hiúz, melynek, mint minden macskafajtának, igen szívós élete van, éppen nem volt halálosan megsebesítve; összeszedte minden erejét, mélyen belevágta körmeit a kutya testébe s maga alá teperte. Az erdőmester másodszor is akart löni, de fegyvere, szerencsétlenségre, esüörtörtököt mondott. Lázás sietséggel cserélte ki a rossz töltényt egy másik-

kal, a lövés eldördült, talált, de a hiúz már ekkor olyan hatalmas harapást ejtett az eben, hogy ez kiadta páráját alatta. A hiúz azonban még mindig élt s az erdőmester, végső elszántságban, késével rohant az állatra, azt lapockájába mártva. A kutyát elásták, a hiúzt pedig hazavitték, hogy kitömve felküldjék a nemzeti múzeumnak, de a tömőmester ügyetlensége ezt a szándékot meghiusította.

Hang-próba.

(Képpel a 353. lapon.)

Nem kevésbé fontos dolog ám az, hogy mikor a harang a minta összetörése után készen áll, milyen hangot ad. Az anyag tisztasága, kellő vegyítése, pontos elosztása megannyi nagy szerepet játszik a harang szavában. A hang-próba tehát elmaradhatatlan. Képünk, mely a new-yorki művészeti akadémia tanárának, Shirlawnak, kitüntetést nyert festménye után készült, egy ilyen hang-próbát tüntet fel, jellemzetes alakokkal. A kép két főalakja a mester, ki a most öntött harangot éppen megütötte a kalapácsesal, és a zeneértő tisztelendő úr, ki a harang szavának tisztaságát fontos arecal, éles és finom megfigyéléssel kémleli hegedűje hangján. A jobbról álló női alak — nyilván a harangöntő mester életépárja — ájtatos odahallgatással vesz részt a próbában, míg a mellette levő fiú a tisztelendő úr ünnepélyes mozdulatait a fuvóval és bottal csintalanul parodiálja. Az előtérben álló kis leány olyan áhitattal hallgatja a harang zenéjét, hogy játékszeréről egészen megfeledkezik; míg a harang mellett balra állást foglalt nagy bulldog félig hűledézve, félig dühösen mordul bele a bongó ürességbe. Általában a kép összes részletei nagy ügyességgel vannak elrendezve, s az alakok jellemzetessége olyan világos és szembeszőkő, hogy igazán nem szorúl további magyarázatra.

Világos.

(Képpel a 356. lapon.)

Mily kies a táj, mily nyugodtan pihen a kis mezőváros a hegy tövében, míg fölötté az egykor híres Világosvár romjai sötétlenek a hegytetőn. S mily szomorú eseménynek volt színhelye e gyönyörű táj!

Gyászlap az a magyar történelemben, melyet ha az újabb időben egyre megforgatnak, földéve régi keserű emlékeket, ez nem teszi kevésbé gyászossá, a mi arra a fekete szegélyű gyászlapra föl van jegyezve. 1849-ik augusztus 14-ikén tette le a fegyvert Görgeinek 17,000 főre leapadt serege az oroszok előtt. Álljon itt néhány sor Szilágyi Sándornak közvetlenül az események benyomása alatt írt s 1850-ben kiadott kis könyvéből. (*Görgei és fegyverletétele*. Egy honvédtiszt naplójából.)

„Junius vége felé járt az idő — írja a bevezetésben — s a magyar ügy a diadal tetőpontján állt.“

„Ha elgondolkodom, nyári napként tűnik fel e kor fénypontjaival s a néha-néha elvonuló könnyű vészfelhőkkel.“

„E hó volt, a dél-utána hanyatlani indult a nap s alkony közelgett. . . mignem sűr borítá el a déli dicsőséget, a megnyert csaták hírét, a küzdő bajnokok egy részét, mint éj a lehunyó napot. . . hogy csak emlékeletét éljék a fennmaradtak ajkain.“

„Egyike vagyok azoknak, kik e csaták után is megmaradtak. . .“

Naplóalakban írja le ezután az eseményeket, a mint egymásután látta azokat. A fegyverletételről ezt írja:

„Aug. 11-ike éjjelen a sereg Aradról, hol 5000 ujone csatlakozék hozzá, Világosra ment.“

„A fegyverletétel aug. 13-ikán történt a zeréndi téren.“

„Borzasztó jelenet vala ez!“

„A diadalhoz szokott sereg letette azt, mivel dicsőséget szerelte.“

„A huszárok megváltak lovaiktól, fegyvereiktől mindentől, mi előttök kedves vala! mint a vezér katonai hírnevétől s mindentől, a mi előtté kedves vala! . . .“

„17,000 gyakorlott katona, 5000 ujone tette le fegyverét, ezenkívül 126 ágyú adatott át!“

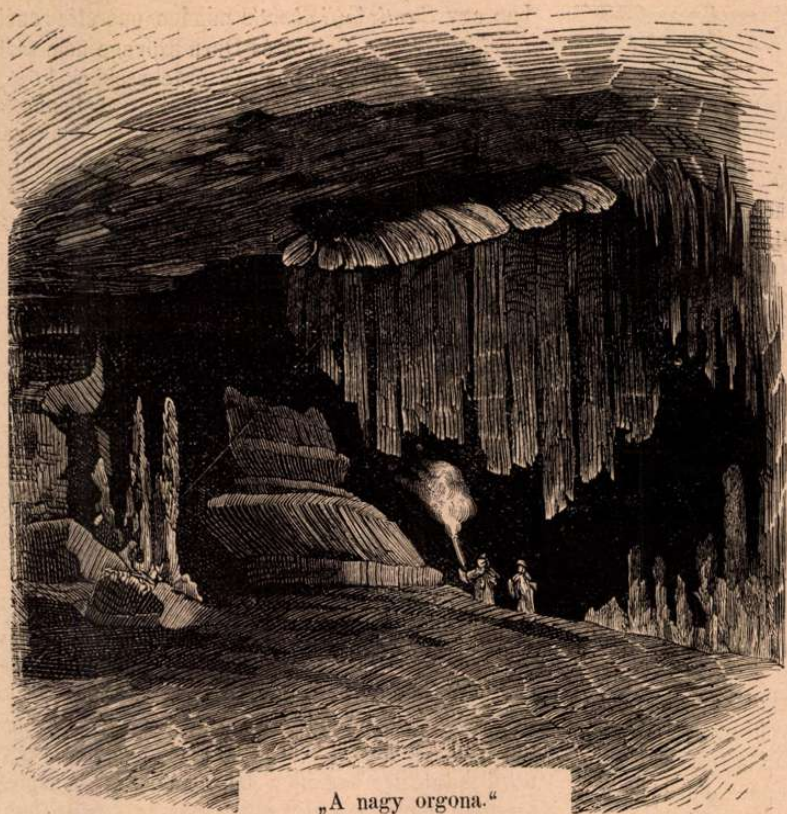
Az aggteleki barlang.

(Képpel a 357. lapon.)

Az aggteleki Baradla, melynek néhány részét ezenel bemutatjuk olvasóinknak, egyik kiváló nevezetessége hazánkban, melyet a nyári évadban számtalan magyar és külföldi utazó látogat meg. Bejárása a Baradlatőnek nyugot felé nyuló csonka homloka alatt van. Legelőször

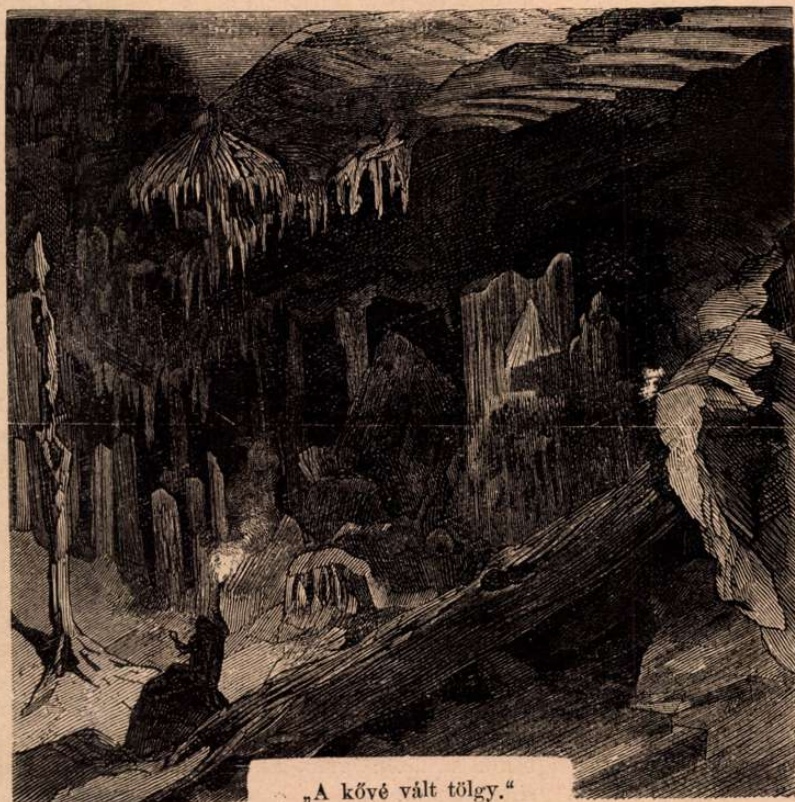
VILÁGOS.

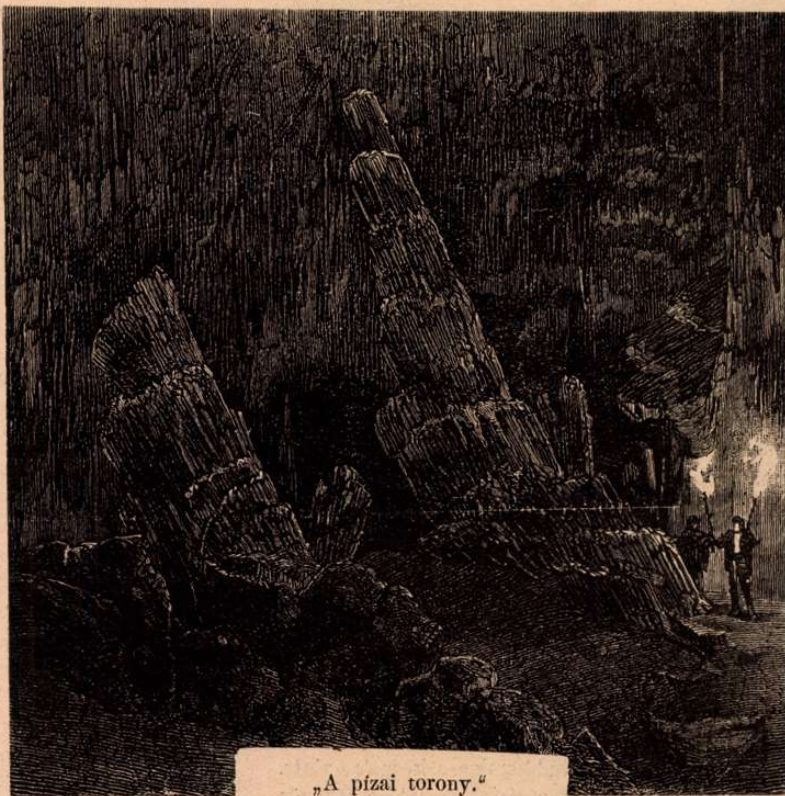
„A nagy orgona.“

„Cerberus feje.“

„A kővé vált tölgy.“

„A pizai torony.“

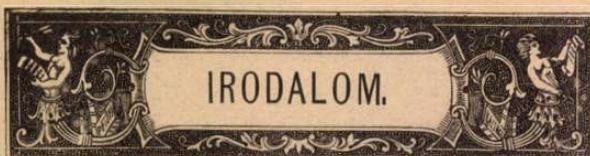
„A temető.“

„A mauzóleum.“

AZ AGGTELEKI BARLANG.

egy kis szűk üregbe érünk, melyet „kémény“-nek neveztek el; innen tovább haladva, különféle szűkebb és tágasabb üregeket találunk, s ezekben sajátos játékaik a természetnek. Művészi kéz nem alakíthatta volna sajátosabban a csepegő köveket, mint a természet szeszélye. Első képünk a „nagy orgonát“ tünteti föl: óriási csepegőkövek, melyek csakugyan úgy állnak egymás mellett, mint egy roppant orgona pipjai. A másik képen egy cseppkő-alakzat látható, melyet a látogatók Cerberus fejének neveztek el. A harmadik a „kövé vált tölgyfa“, a negyedik a „pizai torony“, az ötödik a „temető“, s a hatodik a „mauzóleum“. Sok helyütt természetesen nagy fantázia kell hozzá, hogy a szem fölfedezze a cseppkőben azt az alakot, melyről elnevezték, de legtöbbször oly meglepő alakulások tárulnak a néző szemé elé, hogy megáll bámulatában, és csodálva szemléli a természet szépséges műveit. A barlangban a járás meglehetősen fáradtságos, mert kivált az ujjban nyitott aknáknak kő kövön hever; másutt kétszáz lábnyi szikla-meredélyen alig néhány arasz szélességű út vezet, s a kíváncsi vándor borzadva tekint le a beláthatatlan mélységbe. Aki azonban nem sajnálja a fáradságot és nem riad vissza a veszélyektől, azt gazdagon kárpótolja a bámulatos látvány, melyet ezen roppant terjedelmű barlang belseje nyújt.

Vajda János költeményeiből megjelent Aigner Lajosnál az első kötet, mely a költőnek kisebb költeményeit foglalja magában. A dal, óda, elbeszélő költészet kisebb ágai, szatira, legenda, az alkalmi költészet, elmélkedő költemény, egyaránt kitűnően vannak tapintatosan és szigorú önbírálattal összeválogatott kötetben képviselve. Valamennyit erős szubjektivitás hatja át, és mindenben visszatükröződik a költőnek sajátos egyénisége. E nagybecsű kötetet melegen ajánljuk a költészet barátainak figyelmébe. Ára 2 frt, diszkötésben 3 frt.

Gr. Széchenyi Antal kiadta tanulmányait egy kötetben összegyűjtve. Ezen irodalmi és történelmi tanulmányokban mély és alapos tudományosság, széles látókör valódi formaérzékkel párosul, s azért nemesak tanulságos, hanem gyönyörködtető olvasmányt is kap ezekben a közönség.

Jakab Elek akad. tag munkája: Szabadságharcunk történetéhez, mely előbb füzetekben jelent meg, most egy vaskos kötetben fekszik előttünk. Sok érdekes új adatot szolgáltat, kivált az erdélyi mozgalmak történetéhez. A kilenc fénynyomatú arcképpel illusztrált munka ára 4 frt.

Műszaki Hetilap cím alatt új szaklap indult meg Gonda Béla jó-nevű fiatal szaktudósunk szerkesztése alatt. Célja az általános technikai ismeretek terjesztése különös tekintettel hazai viszonyainkra. Az első számot, mely érdekes tartalommal és szép képekkel illusztrálva jelent meg, a Wilckens F. C. és Fia cég nyomdája izlésesen állította ki. Előfizetési ára egész évre 6 frt, negyedévre 2 frt.

Dr. Kerékgyártó Béla, kinek előfizetési fölhívásáról mult számaink egyikében mi is megemlékeztünk, tudatja előfizetőivel, hogy *A magyar királyi udvar a királyság fénykorában* című munkája már legközelebb meg fog jelenni, és kéri az előfizetési íveknek mielőbbi beküldését.

Névjegyek Janka asztalára cím alatt Hevesi József fiatal hirlapíró egy kis kötet elbeszélést adott ki. Nem sok jót mondhatunk róla. Itt-ott fölcillámlik ugyan egy-egy szikrája a tehetségnek, de azután megint elvész a mindennapiság tengerében. Általában járt uton jár, és sem hangja, sem tárgyai nem valami újak. A kis kötet ára egy frt.

A bosnyák föld és népe cím alatt igen érdekes munka fog legközelebb megjelenni Strausz Adolf honvéd-hadnagytól, ki hosszabb ideig tartózkodott az annektált tartományokban. Tartalmazni fogja Bosznia és Hercegovina leírását, történetét hiteles kútforrások és eredeti oklevelek alapján, néprajzát, kulturális leírását és végül statisztikáját. A 20 ívre terjedő munka előfizetési ára 2 frt, (kötve 3 frt), s az előfizetési pénzek a szerzőhöz (Budapest, nádor-utca 7.) vagy Tettey Nándor könyvkereskedésébe küldendők.

Az én édes otthonom című népies rajzokra hirdet előfizetést Palotás Fausztin 1 frt 30 krajcárjával. Az előfizetési pénzek április végeig Szegedre a szerzőhöz küldendők.

A filharmónikusok márc. hó 25-én tartották második hangversenyüket, tisztán zenekari szerzeményekből összeállított érdekes műsorozattal. Nem léptettek föl vendégművészt s így főtörekvésüket arra fordították, hogy közönségüknek oly zenekari művekkel kedveskedjenek, melyekben a zenekar igazi virtuozitást fejthet ki. A műsorozat első számát Schumann *Genová* operájának komor nyitánya képezte. Ezt követte Berlioz *Roméo és Julia* című drámai szimfóniájának *adagioja*, illetőleg a *Kerti jelenet*, melyet fővárosunkban most mutattak be először. Berlioz nevezett művéből már több részt adtak ugyan elő, de az egészet még egyszer sem. Ily sorsban részesül különben majdnem mindenütt, részint az ahhoz kíváncsi nagy apparatus, részint nagy terjedelme és az egyes részek változó sikere miatt. Berlioz a szimfóniában magán-énekek, recitativék, karénekek és önálló zenekari részekkel festi Shakespeare hasoncímű tragédiájának főbb mozzanatait. Közönségünk a szép mű több részletét igen előnyösen ismeri; a kedvelt részekhez esatlakozik a bemutatott szám is, mely Berlioz zeneköltői egyéniségét a legszebb világításba helyezi. Igen jó fogadásban is részesült, mihez sokat szolgáltatott a zenekar igen gondos előadása is. A néhány hónap előtt bemutatott Bach Albert-féle *preludium*, *choral* és *fuga* szintén a műsorozatra került, mintegy köz-kiváratra. Hatását most sem tévesztette: a közönség a *fugát* ezúttal is megismételtette. Előadásában a zenekar ki is tett magáért: a rézhangszerek kifogástalan szabotossággal hangoztatták a szép *choralt*, a vonóhangszerek pedig fáradhatatlan energiával, plasztikus színezéssel emelték ki a *fuga* ellenpontozati figurációját. Előadták még Wagner *Tristán és Izolda* operájának *előjátékát* és az ahhoz fűzött utolsó jelenetet, e hatalmas zenekari bravúr-darabot, mely számtalan ismétlései által sem vesztette el megragadó hatása közvetlenségét. A sikerült hangversenyt Raff az *Erdőben* című zseniális szimfóniájával fejezték be. A zenekar Erkel Sándor vezetése alatt igen szabatosan játszott.

Majewska Mária k. a. márc. 28-án a Hungária szálló dísztermében önálló hangversenyben mutatta be művészetét. A fiatal lengyel zongora-művész nő jelenleg Liszt tanítványa, de már is majdnem bevégezett művészi készultséggel bír. A legnagyobb elismerést kitűnő technikájával aratta, habár a zeneművek felfogásában is igen kiváló műérzékét, művészi hivatottságot tanúsított; de egyszersmind némi egyoldalúságot is, mi a klasszikus szerzemények rovására esett, mennyiben ezeket a többnyire Chopin és Liszt darabjaiból összeállított műsorozata egészen mellőzte. Kiváló előszeretettel kultiválja Chopint s e tekintetben jövőjéhez igen szép reményeket fűzhetünk, mert művészi egyénisége különben is nagy honfitársának érdelemteljes elégtel szerzeményeire utalja. Szépen interpretálta Liszt műveit is, nagy feltűnést keltvén főleg a *Mefisztó-kerengő* igen virtuóz előadásával.

A budapesti zenekedvelők egyesülete április hó 1-én tartotta ez évi második ugynevezett *kishangversenyt*. Változatos műsorozatából kiemeljük Abbé Clari (1715) *duettinóját*, egy igen pikáns éneket, melyet Wein M. és Tronner S. kisasszonyok igen csinosan is adtak elő; nemkülönben Saint-Saens *Chanson d'ancêtre* (Hugo Viktor költeményére) című bariton hangra, férfikarra és zongorára írt művét; a bariton-szót Láng F. úr érdelemteljesen adta elő. A hazai zeneszerzőket a műsorozaton Szabó X. Ferenc képviselte, ifj. Ábrányi K. *Az éji rémek* című költeményéhez két zongorára és harmóniumra írt *Rondo fantastiquejával*. A kissé bizarr művet Lorezsovszky Jusz-tin, Frey Anna kisasszonyok és a szerző igen sikerülten mutatták be. Főlemlíthetjük még, hogy a műsorozaton a zeneszerzők sorában egy ritka név is szerepelt: Mária Antoinette királyné: a *C'est mon amie* című dal különben alig érdemelt volna főlemlítést, de érdekessé tette a szerző (?) neve.

A népszínház egy operettet és egy francia bohózatot mutatott be a lefolyt két hét alatt.

Az operette, *Az ácslegények gazdasszonykaja* (*La mère des compagnons*), néhány élvezetes estét mindenesetre szerzett azoknak, a kik nem keresnek minden kis librettó-

ban egy *Szentivnéji álmat* s minden operette-zenében egy *Szevillai borbélyt*. Chivot és Duru szövege nem tartozik éppen a legmulatságosabbak és érdekesebbek közé, de sok jó részlet, meglehetősen változatosság van benne, s főképp: jól lehet játszani. *Hervé* zenéje sem dicsékszik valami kiváló újdonsággal vagy meglepő dallamossággal, de van egy pár kiemelkedő részlete, melyet a közönség bizvást megtapsolhat s meg is tapsolt. Ha hozzáteszszük, hogy az előadás úgy játkban, mint éneken igen jó volt s a szereplők nyílt jelenetekben és felvonások után elég tapsot arattak, szinte érthetetlen, hogy a napi lapok egy részének referensei miért boszankodtak tudósításaikban oly nagyra s fogták rá a közönségre, hogy nem mulatott. Német színpadon, Bécsben vagy akárhol harminc darabot is adnak egy évben, a mely sokkal rosszabb ennél s még az előadás is alatta áll a népszínházénak, s azért a referensek sohasem állnak be megannyi Lessingnek vagy Saint-Beuvenek, hogy egy szegény kis operettet irgalmatlanul szétmorzsoljanak, csak azért, mert gyöngébb emennél vagy amannál.

Az ácslegények gazdasszonykaja egy Francine nevű leányka, ki, Komáromi Mariska lévén a személyesítője, igen kedvesen mozdul, zsörtölődik s pompásan énekel. Az egyik ácslegény, Marcel, szerelmes a mamáeskába, de nem veheti el, mert Francine nagynénje csak pénzes kérést fogad el; azonkívül pedig Francine szerelmes is egy Gaston nevű fiatal grófba, ki a karbonárikkal konspirál. Van azonban Marcelnek egy színészbátyja, Saint-Clair, ki az által, hogy a konspirátort a kormány kezére játsza, nemcsak a vetélytársat akarja láb alól eltenni, hanem az ezért járó 10,000 frank jutalommal öcsesét ki is házasítani. Színész lévén mindenféle alakot tud magára öltetni s majd olasz majom-táncoltató, majd francia tábornok, majd fodrász és tánemester, belga inas, kínai mandarin képében jelenik meg, míg végre csakugyan megszerzi öcsésének Francinet, ki ezalatt kiábrándult grófi imádójából és az úri módból is. Saint Clair Tihanyi, a népszínház e sokoldalú alakító színésze játszott, kikapongó jó kedvvel és ügyes maszkirozásokkal, Komáromi Mariskával együtt az előadás központját s főerdeket képezve. Gaston szerepében Hatvani, a színház egyik ügyes tagja, tett kísérletet önálló szerepben. Csinos megjelenés, nem kellemetlen, de nem is nagy hang, s mozdulataiban még meglehetősen fél-szezség. Vidor, Horváth, Csatai Zsófi, Kassai, Ujvári a mellékesebb szerepeket jól töltötték be. A darab végén farsangi diadalmenettel volt, melynek szép kiállítását szintén tetszést aratott.

A bohózatnak, mely ezután egy héttel került színre, címe: *Honatyák otthon* (*Nos députés en robe de chambre*), s már csak azért is érdeklődést kelthetett nálunk, mert „alkotmányos“ nép vagyunk a szó kortes-értelmében s szeretjük a honatyákat és az óh-népet neveltségessé téve látni. Paul Ferrier e bohózata, bár egészen lazán van összerakva, annyi mulattató, bohó részletet tartalmaz, hogy jóval tömegesebb látogatást érdemel, mint a milyenben a mi közönségünk a népszínház játék darabjait részesíteni szokta.

A bonyolult mesét illetőleg legyen elég csak annyit mondanunk, hogy a vakációra, pihenőre hazatérő képviselők ezer baját illusztrálja, melylyel a kedves választók az ő honatyáikat elhalmozzák. Alig szállnak le a vasútról s esnek túl a drága pénzbe kerülő „önkéntes“ ováción, midőn tüzet oltani viszik őket, s miután ott egész éjjel fáradozták, másnap egy perenyi nyugalomk sines a sok protekció-kérőtől, kortestől, újságíróktól s mindenféle alkalmatlankodótól. Negyednapra képviselőink már megúják a vakációt s sietnek vissza Párisba — élvezni. Csak hogy most nejeik is velők mennek, mert kisült, hogy a honatyák odafenn mindenüvé inkább járnak el, mint a képviselő-házba.

Az előadás elég élénk volt, s kivált a főbb szerepek Rákosi Szidi, Kassai, Együd, Horváth Vince kezeiben, igen jól voltak betöltve. Kár, hogy első este az ensemble nem vágott kellően össze s a gyors perdülést kívánó mese, kissé vontatottan folyt le. Az ily előadások sikere egyébiránt nemcsak a színészek, hanem a közönség siken is múlik, mely a főváros második magyar színháza kedvéért bizvást megtehetné azt, hogy több jóakaratot és kevesebb elfogultságot és hidegséget vinne a színházba s így maga is nevelné magának az inye szerint való színészeket. Sokkal gyöngébb német előadásokat láttunk már hasonlíthatatlanul nagyobb tetszés-zajjal fogadni, úgy a német, mint a budapesti közönség részéről (mikor valami bécsi vendég-szereplő jár a gyapjú-útcában), mely még mindig a reklám parancsszavára s nem a maga kedvéért „élvez.“

f. j. b.